

W e realiseren ons dat de tijd weer is omgevlogen als we begin maart pas aan het eerste reisverslag van 2011 beginnen! Dat de winter gelukkig op z'n retour is, zien we aan de continue stroom van zuid naar noord overvliegende vogels.

In [Ayamonte](#) en [Culatra](#) komen hele vluchten zwaluwen, Jan van Genten, aalscholvers en "grote witte reigers" over, terwijl op elke schoorsteen of elektriciteitspaal de ooievaars drukdoende zijn, hun nest te perfectioneren.

Het lijken wel Zeezwaluwen! De lente staat blijkbaar vol ongeduld voor de deur te trappen! Maar eerst gaan we nog even terug naar december.

Schuilen en schommelen in de marina

De hele maand december heeft de Zeezwaluw in de bekende marina van [Portimão](#) gelegen. In eerste instantie om "even" te schuilen voor een langgerekt, pal overtrekkende depressie die gepaard zal gaan met keiharde zuidenwind en bakken regen.

Portimão marina

De Zeezwaluw ligt al een dagje veilig afgemeerd in de marina als het natuurgeweld in alle hevigheid losbarst. Zelfs in de marina, helemaal aan het begin van steiger G liggen we nog enorm te surgen door de deining die vanuit zee, de rivier op wordt gestuwd.

Samen met de wind, zorgen piepende en schurende landvasten, het gekraak en geknorp van de vingersteiger in combinatie met de flapperende vallen van onbewoonde buurboten tijdens de kletterende stortregens, voor een sfeervol achtergrondmuziekje waarbij je weer eens genoeglijk in een mooi boek duikt met je voeten in de richting

van de kachel.

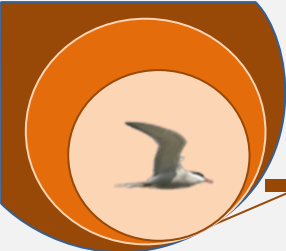
Als rechtgeaarde en "Sudeten" Groningers gaat het havengeld ons wel aan het hart maar we schikken ons in het lot en genieten van het snorrende elektrisch kacheltje en de nieuwste Dvd'tjes onder de Kerstverlichting die het geheel een extra Decembersfeertje geeft

Op het hoogtepunt van de storm, tijdens hoogwater, hebben we voldoende moed verzameld om in volledig waterdichte verpakking (zeilkleding) de stortregens te trotseren en naar het strand van Praia da Rocha bij de ingang van de Arade rivier te wandelen. Vanaf dit strand hebben we een voortreffelijk uitzicht over het kommetje van "onze" ankerplek binnen de havenhoofden.

Ingang Arade tijdens winterstorm in december

Door de snoeiharde zuidenwind gecombineerd met de extreem hoge waterstand worden de havenhoofden en rivieringang nu overspoeld door de enorme $\pm 5\text{m}$ hoge ZW-deining. De ene na de andere witgekuifde giga-roller dendert, als een op volle snelheid aanstormende trein,

over onze voormalige ankerplek voor ze hoog op het strand bij het kasteel te pletter slaan. Dit oer-natuurgeweld is ongelooflijk fascinerend om naar te kijken, maar het is slecht op de foto te krijgen.

Toch prijzen we onszelf gelukkig dat we veilig binnen liggen ondanks de heersende kakofonie van geluiden en het royale prijskaartje dat deze marina hanteert.

Uiteindelijk houdt de periode met slecht weer langer aan, dan eerst was voorzien. De dagelijkse voorspellingen laten zien dat er op de oceaan continue nieuwe depressies worden gebakken. Tijdens hun snelle reis naar het vasteland van Portugal, bereiken ze dan hun volwassen sterkte. Eenmaal aangeland, wordt de stormachtige wind vergezeld van bakken regen.

De tussenliggende "rustige" periodes zijn eigenlijk te kort (1-3 dagen) om te ankeren. De knoop wordt doorgehakt en we besluiten een maand aaneengesloten in de marina te boeken.

Uiteindelijk is dit iets voordeliger dan telkens een paar dagen de dagprijs betalen als

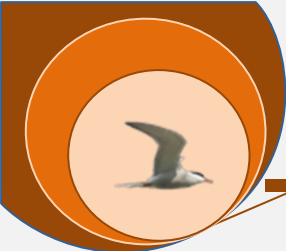
we even willen schuilen. Nu hebben we een maand geen zorgen over het weer, geen gehobbel door binnenkomende swell of op volle kracht langs varende vissersschepen! Tegelijkertijd geeft het ons gelegenheid om onbezorgd te genieten van het komende 3-daagse bezoek van Marjolein en Henk midden december. Ook de kerstdagen en Oud en Nieuw kunnen nu luxe en relaxt tegemoet worden gezien, dus weer tijd om het Wedgwood servies uit het vooronder op te graven.

Oude bekenden en nieuwe kunstjes

In de marina lijken minder live-aboards te zijn dan 7 jaar geleden, tenminste dat idee hebben wij. In elk geval zijn de sociale contacten minder frequent. Misschien zijn wij ook minder gemotiveerd om contact te maken nu we "slechts" 1 maand in de marina liggen en ook nog bezoek verwachten. Aan onze steiger zijn de meeste bewoonde schepen Engelsen. Toch liggen er ook veel Nederlandse zeilboten, waarvan alleen de grote catamaran "Lowlander", vertoond leven.

Omdat we wat uitgelezen Nederlandse kranten, zeilbladen en boeken hebben, wandelt Ineke naar de Lowlander om het leesvoer af te geven en een praatje te maken. Dan blijkt dat we Hans kennen. Hans nam in 2001 met zijn "Samantha" eveneens deel aan de [Driehoek Noordzee](#), de laatste keer dat wij met de "Zeezwaluw" meededen. Een jaar geleden heeft Hans zijn monohull Samantha ingeruild voor de Cat Lowlander, een ruimere en stabielere woonomgeving. Samen met zijn zus Ina geniet hij nu van het aangename live-aboard leven.

Al snel volgen gezellige bijpraatavondjes, het uitwisselen van DVD's en computerprogramma's, het aanleren van (voor ons)

Wandelen tegenover Portimão met Hans en Ina van de "Lowlander"

nieuwe skills in de snelcursus "hoe-te-downloaden-van-het-internet", het maken van strand wandelingen bij Ferragudo en samen met de auto zware boodschappen halen.

Onverwacht ontmoeten we in de marina de Engelse ex-zeilers Ann en Mike. Zij lagen 7 jaar geleden met hun zeilboot "Skyhawk" ook in Portimão. We trokken regelmatig met elkaar op. De zeilboot is ingeruild voor een camper en de bijboot voor een kite surfboard. Ze genieten nu volop van het "live-along-the-road" leven en de actievere watersport met de kite. Het blijkt dat de vrienden die A&M aan het kite-surfen verslaafd hebben gemaakt, nu met een zeilboot in de marina liggen. A&M zijn op weg om hen de meegenomen Engelse goodies te brengen. We babbelen even kort voor ze verder wandelen naar hun vrienden. Zo zie je maar weer, de wereld is kleiner dan we meestal denken!

Ann & Mike

W88 op bezoek

Op 17 december zullen Marjolein en Henk vanuit Nederland naar Faro vliegen. We weten hun aankomsttijd en met wat extra tijd bijgerekend voor het collecteren van bagage en auto ophalen, moeten ze op tijd kunnen zijn voor onze speciale Italiaanse lunch. Helaas loopt het wat anders doordat Nederland in de afgelopen nacht een winter-wonderlandschap is geworden.

Via de Wereldomroep (internet) hoorden we dat in Nederland een heuse sneeuwstorm het hele openbare leven heeft platgelegd, zo ook Schiphol. Als we rond 12 uur nog steeds geen SMSje hebben ontvangen dat ze geland en onderweg zijn, beginnen we ons af te vragen of ze überhaupt wel uit Nederland hebben kunnen vertrekken. In spanning wachten we af en hopen er het beste van, zetten de Italiaanse lunch maar in de koeling en eten een boterhammetje.

Om 2 uur piept eindelijk het mobieltje. M&H zijn na 3 uur vertraging veilig aangekomen in Faro en aan het eind van de middag kunnen we ze eindelijk begroeten. Ze zijn verreist en moe maar blij dat ze het gered hebben. We pamperezen ze met hapjes en een wijntje en horen ondertussen hun reisverhaal. Gelukkig hadden ze dit keer een lijnvlucht geboekt, die met veel vertraging gelukkig

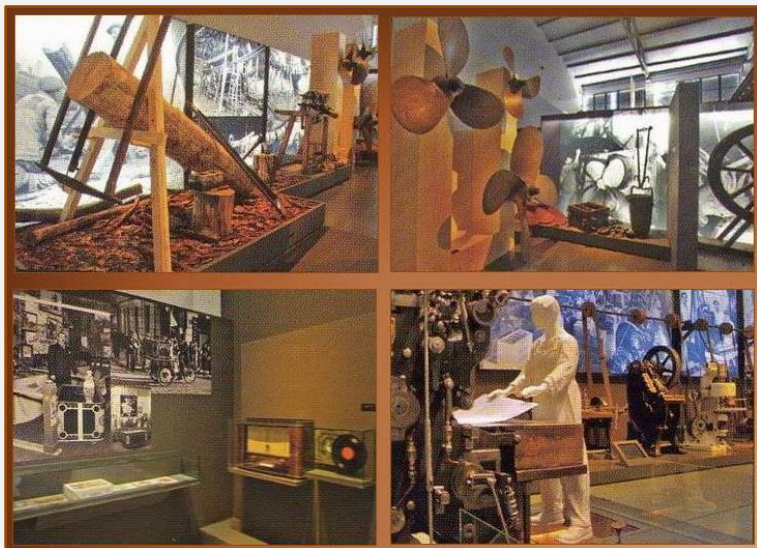

wel vertrok. Alle Rian-Air vluchten waren gecancelled. Ze waren al in het holst van de nacht in de auto van huis vertrokken en langzaam rijdend al slippend en glijdend aangekomen bij vrienden in Amsterdam. Zij hebben hen vervolgens bij Schiphol afgeleverd en hun auto mee teruggenomen. Vervolgens zaten ze uren in onzekerheid te wachten of het vliegtuig wel/niet zou vertrekken. Geen pretje als je lekker met vakantie denkt te gaan!

Gelukkig kwam alles goed en hebben we 3 heerlijke dagen met elkaar doorgebracht. Ondanks de regen die af en toe met bakken uit de lucht viel, hebben we toch met de auto een mooi stuk van de Algarve kunnen zien. Zelfs de gigantische marina van Vilamoura is met een bezoek vereerd. Het is nauwelijks nog te herkennen door Henk die er in een grijs verleden eens met de zeilboot van zijn broer was geweest. Voor M&H terugvliegen naar wit Nederland, bezoeken ze nog zeilvrienden in de marina van Vila Real de St. Antonio aan de grensrivier de Guardiana. Zoals altijd, vliegt hun gezellige bezoek voorbij en is het nadien weer een stuk stiller op de Zeezwaluw.

Cultuurhistorisch goed

Op een zondag wandelen we vanuit de marina naar het "[Sardine museum](#)" in de stad. Van diverse kanten hebben we gehoord dat dit, in 2008 voor het publiek opengestelde museum, een must is. Het museum is ondergebracht in de schitterend gerestaureerde 19de eeuwse visconservefabriek "Feu Hermanos", dat op zichzelf al een industrieel monument is. Waarom we persé op zondag gaan? Wel, om Nederlanders binnen de muren te krijgen wordt er op zondag geen entreegeld geheven!

Gewapend met een Engelstalige folder, lopen we de "sardine route". Deze route volgt stap voor stap het bouwen van de schepen en vervolgens hoe de sardine van "vers uit het scheepsruim" tot "gaar en ingeblikt" gereed wordt gemaakt voor transport.

Alles wat nodig is om te zorgen dat de verse sardine in het blik terechtkomt tot het maken van folders, foto's en posters voor wereldwijde PR, zijn in eigenbeheer en ondergebracht in hetzelfde complex.

Alle benodigde soorten en maten blikjes worden door diverse speciale machines gemaakt. Bodem, zijanten en deksel worden in de juiste vormen en maten gesneden, waarna de tekst erop wordt geprint.

De bedrukte onderdelen worden daarna doorgeschoven naar een vernuftige assemblage machine die het blikje en deksel in elkaar zet. Pas als het blikje met vis is gevuld, wordt via een speciale procedure het deksel luchtdicht op het blik gemonteerd.

**alle foto's van het museum zijn gescand van de folder.*

De sardinefluit roept

De folder geeft ons veel leesinformatie over de historie en opkomst van de sardine-industrie in Portimão. Daarnaast is veel moeite gedaan om de bezoeker de hoogtijdagen te laten meeleven d.m.v. het vertonen van oude zwart-wit films.

In deze films zien we de conservefabriek in vol bedrijf en dat het leven van Portimão's inwoners volledig in het teken van de sardine-industrie stond. De mannen op de zeilende vissersschepen vingen de sardines met netten.

Zodra de sardinevloot afmeerde, ging de fabrieksfluit om de (merendeel) vrouwelijke werknemers voor het verwerken van de vis op te roepen.

Om het gezinsleven van de werkende gezinnen soepel te laten verlopen had het bedrijf een kinderopvang systeem waar we tegenwoordig weer jaloers op zouden zijn. Bij de werkplek, op het fabriekscomplex is een enorme crèche voor de kinderen van de werknemers, compleet met verzorgsters, bedjes en maaltijdvoorziening.

Van inkomende naar uitgaande sardines

Zeilende vissersschepen vingen de sardines met enorme netten die eenmaal vol, met man(hand)kracht aanboord moesten worden getrokken. Langs de reling hees een lange rij mannen het volle, zware visnet aanboord en kiepte het leeg in het ruim.

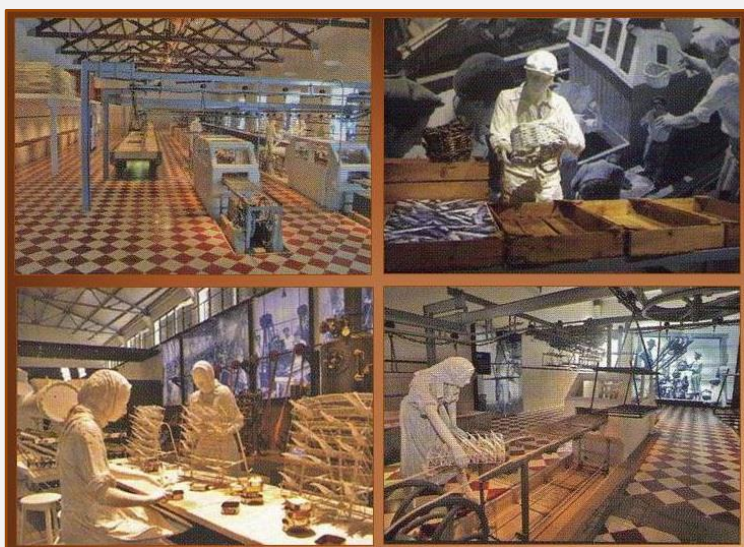

Als er voldoende vis gevangen was, zeilden ze op het gunstigste tijde de Arade rivier op en ankerden in afwachting van hun beurt aan de kade om te lossen. Het lossen van de vis gebeurde met mandjes die opgehangen werden aan een ronddraaiend transportsysteem.

Dit systeem liep van de kade bij het vissersschip regelrecht de fabriek in via de visafslag naar de ontvangsthal en weer terug.

In de ontvangsthal werd de vis gespoeld, de kop en staart verwijderd en vervolgens in rekken geplaatst om in de stoommachines te verdwijnen. Na het stomen werd de gare vis handmatig in de conservenblikjes gepakt.

De volle blikjes gingen daarna op een lopende band naar de machine die het deksel erop sealde. Eenmaal hygiënisch dicht geseald, vervolgde het volle blik zijn weg op de lopende band naar de inpakafdeling. Hier werden de blikken in dozen en kratten verpakt voor wereldwijde verzending.

Heden ontmoet verleden

Met verbazing en heel veel respect hebben we dit stukje 19de -eeuws vernuft in organisatie, vakmanschap van visaanvoer, verwerking en inblikken bewonderd. We staren terug op een tijd dat het echt Nederlandse woord "core business" nog niet bestond, maar de werkgever de zorg voor kinderopvang en ouderen op zich nam en investeerde in opleiding en het sociale leven.

We voelen ons een beetje ouwe lullen worden als we ons realiseren dat je hiervoor naar een museum moet gaan.

Dit museum is beslist een bezoek waard. Hopelijk is er in de toekomst wat meer tweetalige uitleg, zodat buitenlandse bezoekers nog meer dan nu begrijpen van dit bijzondere stukje Portugese geschiedenis.

Als we om 2 uur het museum verlaten is onze eetlust aardig opgewekt door de sardine verhalen. Om onze Sardine-dag in stijl af te sluiten, verorberen we bij één van de Sardine restaurantjes, net als de Portugese bezoekers, overheerlijke op houtskool bereide sardines vergezeld van wat gebakken piepers en een salade. Helemaal Sardine-verzadigd wandelen we voldaan terug naar de marina.

Eind goed

De beide kerstdagen worden gezellig samen aanboord doorgebracht met heerlijke diners opgediend op het opgeduikelde Wedgwood servies, in een fraai versierde kajuit. Op Oudejaarsdag

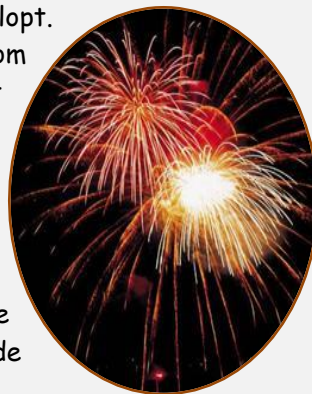
slepen we de 7jaar oude vloerbedekking eruit en leggen de nieuwe ervoor in de plaats. Trots op het resultaat, maar ook wat moe na de stofferingsklus, zakken we onderuit op de bank voor een filmpje en een wijntje.

Even voor middernacht wordt er op het dek geklopt.

Hans en Ina tronen ons mee naar het strand, om samen met nog een aantal live-aboards het Nieuwjaar te begroeten en het vuurwerkspektakel te bewonderen.

Met z'n allen roepen we Ahhh en Ohhhh als het vuurwerk om middernacht de lucht ingeschoten wordt en 2011 binnengehaald. Na het uitdelen van de gebruikelijke beste wensen en zoenen, blijven we niet te

lang op het strand hangen omdat we de eerste dag van het nieuwe jaar uit de marina willen vertrekken.

Als de wind 's ochtends in de westhoek zit, gaan we niet ankeren bij Portimão zoals de bedoeling was, maar rollen het voorzeil uit en koersen oostwaarts richting het waddengebied van Olhão-Faro. We genieten van de eerste mooie zeildag in het nieuwe jaar. Het gaat niet hard waardoor het al aardedonker is als het anker valt. Na opruimen en een drankje in de kuip, gaan we tevreden te kooi. Morgen is er weer een nieuwe dag met nieuwe uitdagingen.

Heen en weer

De hele maand januari hebben we geankerd bij Culatra. Gedurende deze periode zijn een aantal winterwerkzaamheden gedaan en voorraden ingeslagen. Aangezien het pas januari was, kwamen er regelmatig depressies met matig tot harde wind over de ankerplek stuiven. In dezelfde periode ontplofte het kruitvat in de Arabische landen Tunesië en Egypte. Voor ons tijd om het nieuws goed in de gaten te houden i.v.m. onze Marokko reisplannen. Tijdens een 7-daagse stormperiode, verboog ons ankerbeslag iets en voor

reparatie daarvan moeten we in een marina zijn. Begin februari verkassen we daarom naar de marina in het Spaanse

Ayamonte aan de Guardiana rivier. Onderweg zijn we nog getuige van natuurlijk geweld.

Het ankerbeslag demonteren kost ons 2 dagen, doordat de hele voorpiek leeg moet voor we bij de 3 bouten kunnen komen, die uiteraard muurvast zitten! De Chandler in Ayamonte weet wel een mannetje die het voor ons kan lassen, maar het kost wel een paar dagen.

Opnieuw kunnen we genieten van een paar weekjes marina leven in een stad die we nog niet kennen. Kortom, wandelen en slenteren door het kleine maar leuke centrum.

De wasserij is zo gevonden maar ze rekenen €3,- per kg, oh jee, we hebben 12kg gespaard! Dat zou €36,- zijn en dat doen we in geen 36 jaar! Als we de zaak uit willen lopen met onze was, zakt de prijs direct naar €24,- voor wassen en drogen. Nog wel veel maar we hebben geen ander alternatief dan zelf alles op de hand te wassen, de marina heeft nl geen wasmachines. Later blijkt dat de chandler een wasmachine heeft en voor €5,-/machine je wasje schoon is.

Ook in deze marina zijn nauwelijks live-aboards, op onze steiger slechts 2 Engelse schepen waar we amper mee in gesprek raken. Echter, we hebben een reuze gezellige dag als Niki en Paul, die we in 2005 in Fiumicino leerden kennen, met hun camper "Busli" ons komen bezoeken. We kunnen heerlijk bijkletsen gedurende de middag en avond. 's Ochtends gaan wij op koffiebezoek bij hen en krijgen de "Busli-toer". Wat een vernuft zit er in hun camper niet te geloven, elke ruimte is heel slim benut.

Eind februari blijkt dat Marokko ook "besmet" is met het demonstratievirus welke de grondslag was voor het vallen van de regeringen in Tunesië en Egypte. We zetten definitief ons plan om naar Marokko te zeilen in de ijskast. We hebben geen zin in een herhaling van een overhaast vertrek zoals in Israël.

Daarom tuffen we eind februari weer van Ayamonte naar de ankerplek bij Culatra en smeden daar nieuwe plannen voor het komende zeilseizoen, maar we hebben wel lentekriebels.

Lees wat we wel gaan doen in..... "Azoren n de herkansing"

— / —